

Міністерство освіти і науки України  
Департамент науки і освіти  
Харківської обласної державної (військової) адміністрації  
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»  
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІНГВІСТИКИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

на засіданні кафедри української лінгвістики, літератури та методики  
навчання

Протокол № від 2024 року

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_ Наталя ДЕМЧЕНКО

**ПОГОДЖЕНО**

Гарант освітньої програми

Філологія. Польська мова та література. Українська мова і література

\_\_\_\_\_ Роман МІНЯЙЛО

**Силабус освітнього компонента**

**«Майстерня новітнього нестандартного навчання»**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська

Освітня програма Філологія. Польська мова та література. Українська мова та література

Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

2024 – 2025 навчальний рік

## 1. ОПИС КУРСУ

|                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------|---------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| <b>Назва освітнього компонента</b>                     | Майстерня новітнього нестандартного навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Інформація про освітній компонент</b>               | Галузь знань 03 Гуманітарні науки<br>Спеціальність 035 Філологія<br>Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська<br>Освітня програма Філологія. Польська мова та література.<br>Українська мова та література<br>Рівень вищої освіти Другий (магістерський)<br>Нормативний освітній компонент<br>Рік підготовки перший<br>Семестр перший        |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Тривалість курсу</b>                                | Один семестр (3 год. на тиждень) 3,5 кредита – 105 годин                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Структура курсу</b>                                 | <b>Форма здобуття освіти</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Кількість кредитів/годин</b> | <b>Лекції (год.)</b> | <b>Практичні заняття (год.)</b> | <b>Семінарські заняття (год.)</b> | <b>Самостійна робота (год.)</b> |
|                                                        | Денна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3,5 кредита/105 годин           | 12                   | 19                              | 10                                | 66                              |
|                                                        | Заочна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3,5 кредита/105 годин           | 10                   | 10                              |                                   | 95                              |
| <b>Відомості про викладача (викладачів)</b>            | Гарюнова Юлія Олегівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання.                                                                                                                                                                                                                                                       |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Інформація для підтримання зв'язку з викладачем</b> | <a href="mailto:juliahariunova@gmail.com">juliahariunova@gmail.com</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Графік консультацій</b>                             | <a href="http://surl.li/kikbq">http://surl.li/kikbq</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Методи навчання</b>                                 | Словесні: монологічні та діалогічні<br>Наочні<br>Практичні<br>Методи планомірного формування розумових дій і понять<br>Методи формування творчої діяльності<br>Репродуктивні<br>Проблемно-пошукові (кейси)<br>Методи стимулювання та мотивації навчання<br>Робота з навчально-науковою літературою; робота з електронними інформаційними ресурсами; реферування наукових статей, самоаналіз. |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |
| <b>Форма підсумкового</b>                              | Залік                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                 |                      |                                 |                                   |                                 |

## 2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Освітній компонент спрямований на ознайомлення здобувачів вищої освіти з темами, пов'язаними з аналізом стану і проблем сучасної лінгводидактики вищої школи, підготовкою майбутнього філолога до роботи у закладах загальної середньої освіти, оволодіння сучасними технологіями навчання української мови як рідної, так і державної. Вивчення тем дає змогу здобувачам осмислити процеси, що відбуваються у закладах освіти різних рівнів, й інтегруватися в загальноєвропейський простір.

## 3. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Мета ОК:** ознайомити здобувачів із найновішими досягненнями сучасної лінгводидактики, забезпечити необхідною теоретико-методичною підготовкою до викладання філологічних дисциплін у професійній діяльності; адаптувати здобувачів до успішного виконання програми практики, що сприяє закріпленню теоретичних знань і формуванню їхньої фахової компетентності; озброїти їх системою компетентностей, необхідних для роботи у середній школі за сучасними традиційними й інноваційними технологіями.

**Завдання:** 1) формувати у здобувачів розуміння ролі і завдань філологічної освіти в Україні, гуманізації й гуманітаризації мовної освіти, особистісної ролі вчителя в цьому процесі; 2) на основі аналізу державних документів й наукової літератури, спостережень за навчальним процесом розкрити технологію лінгводидактики; 3) озброїти здобувачів вищої освіти вміннями орієнтуватися в освітньому процесі в Україні, інтегрувати в загальноєвропейський освітній простір; 4) формувати у здобувачів професійні компетентності, спрямовані на забезпечення й розвиток реформування освіти в Україні.

## 4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу спрямоване на формування таких *компетентностей*:

1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. **ІК.**

2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК 1.**

3. Здатність бути критичним і самокритичним. **ЗК 2.**

4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК 3.**

5. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК 4.**

6. Здатність працювати в команді та автономно. **ЗК 5.**

7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК 7.**

8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. **ЗК 9.**

9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). **ЗК 10.**

10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **ЗК 12.**

11. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. **СК 5.**

12. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення

запланованого прагматичного результату. **СК 8.**

Вивчення курсу спрямоване на досягнення таких *програмних результатів навчання*: 1. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. **ПРН 2.**

2. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. **ПРН 4.**

3. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. **ПРН 5.**

4. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. **ПРН 6.**

5. Дотримуватися правил академічної доброчесності. **ПРН 12.**

6. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. **ПРН 13.**

7. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. **ПРН 14.** 8. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. **ПРН 15.**

9. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. **ПРН 16.**

10. Генерувати нові ідеї у філологічному просторі. **ПРН 20.**

## **5. ПОЛІТИКА КУРСУ**

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу академічної доброчесності, а саме:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Академічна доброчесність передбачає сумлінне і вчасне виконання обов'язків здобувача освіти, зокрема відвідування аудиторних занять, дотримання графіків і дедлайнів навчального плану та програми, толерантне й шанобливе ставлення до всіх учасників освітнього процесу.

Проявами порушення морально-етичних принципів поведінки учасників освітнього процесу є списування, у тому числі через посередництво мобільного Інтернету, використання у власній праці чужих матеріалів без посилань, представлення як своїх здобутків матеріалів, узятих з Інтернету.

Відпрацювання пропущених із поважної причини занять здійснюється студентом або

самостійно, або в ході індивідуальних занять згідно з графіком консультацій викладача, або дистанційно.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату.

## 6. СХЕМА КУРСУ

|                            | Тема                                                                                                                                                                                                                                                             | Форманавчальн<br>о<br>о<br>заняття                                            | Рекомендо<br>ва на<br>література  | Завданнядлясамостійної<br>р<br>оботи                                                                                      | Кількість<br>балів                                           |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>Змістовий модуль 1.</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                               |                                   |                                                                                                                           |                                                              |
| 1.                         | <b>Тема 1. Сутність новітніх підходів в освіті</b><br>Інноваційні процеси у мовній освіті. 1. Формування професійної компетентності. 2. Сучасні методики викладання філологічних дисциплін                                                                       | лекція 2 год.<br><br>семзан. 2 год.<br>практ.зан. 2<br>год. сам.роб.5<br>год. | 1, 6, 9,<br>10, 12,<br>14, 15, 16 | 1. Скласти список джерел про новітні підходи в освіті.<br>2. Підготувати анотації на одну із опрацьованих наукових праць. | сем.зан.<br>3-5,<br><br>практ.зан.<br>3-5,<br><br>сам.роб. 3 |
| 2.                         | <b>Тема 2. Організація освітнього процесу за новітніх динамічних підходів.</b><br>1. Особливості організації навчального (освітнього) процесу у середній школі<br>2. Сучасні навчальні плани й навчальні програми та їхні аналоги<br>3. Маршрутна карта навчання | лекція 2 год.<br><br>практ.зан. 4<br>год.<br><br>сам.роб.5 год                | 5, 7, 8,<br>10, 11,<br>14, 16     | 1. Ознайомитися з макетом маршрутної карти навчання.<br>2. Розробити власну маршрутну карту навчання                      | сем.зан.<br>3-5,<br><br>практ.зан.<br>3-5,<br><br>сам.роб. 3 |
| 3.                         | <b>Тема 3. Тьюторський підхід в освітньому процесі</b><br>1. Поняття тьюторства в освіті<br>2. Розвиток тьюторських компетенцій<br>3. Використання тьюторських компетенцій під час розробки уроків                                                               | семзан. 2 год.<br><br>практ.зан. 2<br>год. сам.роб.5<br>год.                  | 4, 6, 7, 9,<br>10                 | 1. Опрацювати відповідні наукові джерела<br>2. Розробити власну тьюторську модель за макетом                              | сем.зан.<br>3-5,<br><br>практ.зан.<br>3-5,<br><br>сам.роб. 3 |

|                            |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                 |                      |                                                                                |                                                 |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| 4                          | <b>Тема 4. Розвиток соціально емоційного інтелекту в освітньому процесі</b><br>1. Сутність соціально емоційного інтелекту<br>2. Складники соціально емоційного інтелекту                                | лекція 2 год.<br><br>семзан. 2 год.<br>практ.зан. 2 год.<br>год. сам.роб.5 год. | 1, 9, 10             | 1. Створення власної моделі розвитку соціально-емоційного інтелекту за макетом | сем.зан. 3-5,<br>практ.зан. 3- 5,<br>сам.роб. 3 |
| 5                          | <b>Тема 5. Сучасні підходи в організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів</b><br>1. Функції контролю<br>2. Види і форми контролю<br>3. Особливості сучасних методів контролю в НУШ | лекція 2 год.<br><br>практ.зан. 2 год.<br>год. сам.роб.5 год.                   | 7, 9, 10, 11, 13, 14 | 1. Опрацювати відповідні наукові джерела                                       | сем.зан. 3-5,<br>практ.зан. 3- 5,<br>сам.роб. 3 |
| <b>Змістовий модуль 2.</b> |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                 |                      |                                                                                |                                                 |

|   |                                                                                                                                                                                                |                                                                                 |                     |                                                                  |                                                 |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| 6 | <b>Тема 6. Інтегроване навчання: завдання, реалізації</b><br><b>принципи, методики</b><br>1. Поняття інтеграції в навчанні<br>1. Класифікації методів навчання 2. Методики втілення інтеграції | семзан. 2 год.<br>практ.зан. 4 год.<br>год. сам.роб.5 год.                      | 4, 9, 10, 14,       | 1. Розробити власний приклад інтегрованого освітнього компонента | сем.зан. 3-5,<br>практ.зан. 3- 5,<br>сам.роб. 3 |
| 7 | <b>Тема 7. Інклюзивна освіта</b><br>1. Принципи інклюзивної освіти 2. Методики роботи в інклюзивному класі                                                                                     | лекція 2 год.<br><br>семзан. 2 год.<br>практ.зан. 2 год.<br>год. сам.роб.5 год. | 2, 6, 9, 10, 13, 15 | 1. Опрацювати відповідні наукові джерела                         | сем.зан. 3-5,<br>практ.зан. 3- 5,<br>сам.роб. 3 |
| 8 | <b>Тема 8. Використання сучасних медіатекстів як складників освітнього процесу. Сторітелінг</b> 1. Сутність медіатекстів<br>2. Застосування сторітелінгу в освітньому процесі                  | лекція 2 год.<br><br>семзан. 2 год.<br>практ.зан. 2 год.<br>год. сам.роб.5 год. | 1, 5, 8, 10, 11, 16 | 1. Розробити презентацію сторітелінгу на занятті                 | сем.зан. 3-5,<br>практ.зан. 3- 5,<br>сам.роб. 3 |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                               |                     |                                                            |                                                         |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| 9  | <b>Тема 9. Використання сучасних медіатекстів як складників освітнього процесу. Відеотексти</b><br>1. Використання відеотекстів в освітньому процесі<br>2. Принципи створення відеотекстів<br>3. Провідні освітні платформи, що містять навчальні відеотексти  | лекція 2 год.<br><br>семзан. 2 год.<br>практ.зан. 2<br>год. сам.роб.5<br>год. | 1, 5, 8, 10, 11, 15 | 1. Розроблення власного відеотексту для освітнього процесу | сем.зан. 3-5,<br><br>практ.зан. 3- 5,<br><br>сам.роб. 3 |
| 10 | <b>Тема 10. Використання сучасних медіатекстів як складників освітнього процесу. Аудіотексти</b><br>1. Використання аудіотекстів в освітньому процесі<br>2. Принципи створення аудіотекстів<br>3. Провідні освітні платформи, що містять навчальні аудіотексти | лекція 2 год.<br><br>семзан. 2 год.<br>практ.зан. 2<br>год. сам.роб.5<br>год. | 5, 7, 8, 10, 16     | 1. Розроблення власного аудіотексту для освітнього процесу | сем.зан. 3-5,<br><br>практ.зан. 3- 5,<br><br>сам.роб. 3 |

## 8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Бедь В.В., Малишев А.О. Основи наукової організації праці студентів академії. Ужгород, 2001. – С.12-34.
- Біляєв О.М. Методика мови як наука // Дивослово. 2002. – №11. – С.20-24.
- Болонський процес у фактах і документах / Упоряд. М.Ф. Степко, Я.Л. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. К.; Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2003. 52 с. Режим доступу: <http://www.tspu.edu.ua>
- Бондарчук Ю., Чуйко Г., Чуйко Н. Удосконалення форм і методів навчання відповідно до вимог Болонського процесу // Вища школа. 2005. – №2. – С.35-41.
- Василіук А., Пахоцінський Р., Яковець Н., Сучасні освітні системи: Навч. посібник. Ніжин: НДПУ, 2002. – 139 с.
- Вища освіта в Україні: Навч. посіб. / В.Г. Кремінь, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, А.М. Гуржій, М.З. Згуровський, К.М. Левківський, В.Л. Петренко, В.П. Погребняк; Заред. В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка. К.: Знання, 2005. – 327 с.
- Володько В. Педагогічна система навчання: Теорія, практика, перспективи: Посібник для викладача. К.: Педагогічна преса, 2000. 148 с.
- Струганець Л. Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера. Навчальний посібник. Київ, 2016. Тичина А., Грищенко Г.Т. Модульна система вивчення оцінки знань студентів. К.: УДПУ, 1994. – 162 с.
- Швець Т.Е. Тьюторинг. Практики впровадження. Київ. 2017, 120 с.
- Яворська С.Т. Становлення методики української мови як науки: постаті, проблеми (кінець 80-х – початок 90-х рр.) // Наука і освіта: Науково-практичний журнал Південного наукового Центру АПН України. Одеса. – 2004. – № 4-5.
- Barbara Bray, Kathleen McClaskey Make Learning Personal. URL: <http://ebook.lib.hku.hk/CADAL/B3140909X/>. <http://info.itslearning.net/rs/itslearning/images/itslearning-make-learning-personal11.pdf>
- Budzyński M., Czekierda P., Zalewski Z., Zembruska A. Traczyński J., Tutoring w codziennosci szkolnej uczniów, nauczycieli i rodziców ALA. Tutoring w szkole. Między teorią a

praktyk zmian edukacyjnej. Wrocław. 2009, 115 c.

13. Czayka-Chełmińska, Metoda tutoring. Tutoring. W poszukiwaniu metody kształcenia liderów, Stowarzyszenie Szkoły Liderów. Warszawa. 2007, 59 c.

14. Czekerda P., Fingas B., Szala M. Tutoring. Teoria, praktyka, studia przypadków. Warszawa. 2015, 335 c.

15. Podstawy Edukacji. Wydawnictwa Naukowego im. Stanisława Podobińskiego AJD. Sarnat-Ciastko A. Tutoring, coaching i mentoring w polskiej szkole? Między chaosa a autentyczną potrzebą. Częstochowa. 2015, № 8. 141-152 c.

16. Religa J. Przewodnik metodologiczny dla mentorów i tutorów, Instytut technologii Eksploatacji. Radom. 2011, 29 c. 26. Сидоренко В.В. Феномен педагогічної майстерності вчителя в концептуальних вимірах творчої спадщини В. О. Сухомлинського // Рідна школа : щомісячний наук.пед. журнал. – 2012. – № 7(991). – липень. – С. 39–43.

#### Інформаційні ресурси

<http://subject.com.ua/lesson/mova/>

<https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>

[http://getalosveta.blogspot.com/p/blog-page\\_40.html](http://getalosveta.blogspot.com/p/blog-page_40.html)

[http://ukrmogim.blogspot.com/p/blog-page\\_9409.html](http://ukrmogim.blogspot.com/p/blog-page_9409.html)

[http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page\\_55.html](http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page_55.html)

[http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr\\_mova/](http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/)

<https://academia.in.ua/?q=content/шкільні-підручники-з-української-мови>

<http://ukrlitera.ru/index.php/ukr-mova-ta-literatura/kalplanukr>

[http://nico-ukr.at.ua/news/kalendarni\\_plani/1-0-3](http://nico-ukr.at.ua/news/kalendarni_plani/1-0-3)